

**THE RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED FACTORS AND
FOOD CONSUMPTION AMONG MONKS IN THE NORTHERN
REGION OF THAILAND**

BOONRID PRASITNARAPUN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJORING IN PUBLIC HEALTH NURSING
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2004**

**ISBN 974-04-4715-5
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับพฤติกรรมการบริโภคของพระสงฆ์ในเขตภาคเหนือ
(THE RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED FACTORS AND FOOD CONSUMPTION AMONG MONKS
IN NORTHERN REGION OF THAILAND)

บุญฤทธิ์ ประสิทธิ์นราพันธุ์ 4437127 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พัชราพร เกิดมงคล D.N.Sc., อาภาพร เผ่าวัฒนา Ph.D.(Nursing), ขวัญใจ
อำนาจศักดิ์ชัย Ph.D.(Nursing), ชูติมา ศิริกุลชยานนท์ M.D., M.P.H.M.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคของพระสงฆ์ในเขตภาคเหนือ โดยประยุกต์ใช้แบบจำลองพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของเพนเดอร์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างถูกเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงจากพระสงฆ์ที่ศึกษาอยู่ในวิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาลัยเขตแพร่ วิทยาลัยเขตพะเยา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูนและ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์จำนวน 342 รูป เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการศึกษาพบว่าพระสงฆ์ ฉันทข้าว ฉันทโปรตีน และฉันทผัก ได้ปริมาณตามเกณฑ์ธงโภชนาการ ร้อยละ 51.1, 36.8 และ 59.9 ตามลำดับ ส่วนผลไม้อ้อยละ 62.7 ฉันทไขมันน้อยกว่าเกณฑ์ธงโภชนาการ พฤติกรรมอาหารที่ควรหลีกเลี่ยง มีพระสงฆ์ฉันทอาหารสุกๆดิบๆ ร้อยละ 60.5 เครื่องดื่มที่ควรหลีกเลี่ยง มีพระสงฆ์ดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง ร้อยละ 48.8 และสุขวิทยาในการรับประทานอาหาร ร้อยละ 80.4 ปฏิบัติทุกวันในการล้างมือก่อนฉันทอาหาร การประเมินภาวะโภชนาการพบว่า พระสงฆ์ ร้อยละ 62.9 มีระดับภาวะโภชนาการอยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 12.3 มีภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ และ ร้อยละ 25 มีภาวะโภชนาการมากกว่าเกณฑ์ปกติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ไคสแควร์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า การรับรู้ภาวะสุขภาพ การรับรู้ประโยชน์ในด้านการบริโภค การรับรู้อุปสรรคต่อพฤติกรรมการบริโภค การรับรู้ความสามารถต่อพฤติกรรมการบริโภค อิทธิพลระหว่างบุคคล อิทธิพลด้านสถานการณ์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ($P < 0.01$) และ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า การรับรู้ภาวะสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคต่อพฤติกรรมการบริโภค การรับรู้ความสามารถต่อพฤติกรรมการบริโภค และอิทธิพลด้านสถานการณ์สามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการบริโภคได้ ร้อยละ 18.9

ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่ทางสุขภาพในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพด้านการบริโภคของพระสงฆ์ ตลอดจนกระตุ้นความตระหนักของประชาชนให้เห็นความสำคัญของการใส่บาตรด้วยอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพของพระสงฆ์

THE RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED FACTORS AND FOOD CONSUMPTION AMONG MONKS IN THE NORTHERN REGION OF THAILAND.

BOONRID PRASITNARAPUN 4437127 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJORING IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORS: PATCHARAPORN KERDMONGKOL D.N.Sc., ARPAPORN POWWATTANA Ph.D.(NURSING), KWANJAI AMNATSATSUE Ph.D.(NURSING), CHUTIMA SIRIKULCHAYANONTA M.D.,M.P.H.M.

ABSTRACT

This descriptive research was conducted to examine factors related to food consumption among monks in the northern region of Thailand. The Pender's Health Promotion Model was used to guide this study. The sample consisted of 342 monks studying at Mahachulalongkornrajavidyalaya University: Chiang Mai, Phayao, Phrae campus and Nakhonsawan, Lamphun college were selected by purposive sampling. Data were collected by using self-administered questionnaire.

The findings of this study indicated that the monks ate rice, meat and vegetable according to a nutrition flag 51.1%, 36.8% and 59.9% respectively, but 62.7% ate a small amount of fruits, about 60.5% ate uncooked meat and 48.8% drank tonic drinks. About 80.4% washed hands before having a meal. By using weight for height to evaluate the nutritional status, it was found that 62.9% of the sample was normal nutritional status, 12.3% was under nutritional status and 25% was over nutritional status. Chi-square test and Pearson's product moment correlation coefficient revealed that perceived health status, perceived benefits of and perceived barrier of food consumption, perceived self-efficacy, interpersonal influences and situational influences were significantly related to food consumption ($p < 0.01$). Only perceived health status, perceived barrier of food consumption, perceived self-efficacy and situational influences were able to explain about 18.9 percent of the variances in food consumption.

From the results of this study, the researcher recommends that in order to promote healthy food consumption among monks in the northern region, a public health nurse should raise the monk's self-awareness and self-efficacy regarding healthy food. In addition, public awareness offering healthy food to monks is of special concern.

KEY WORDS: FOOD CONSUMPTION/MONKS/FOOD BEHAVIOR

84 pp. ISBN 974-04-4715-5